

De Kuip won vele jaren lang de VVCS-bokaal als het beste stadionveld van Nederland. Toch koos Feyenoord deze zomer voor een hybride systeem. Niet omdat het natuurgras tekortschiet, zegt fieldmanager Mario Spaans, maar omdat de belasting van het topvoetbal en de wensen van spelers zijn veranderd. 'Je kunt als club niet achterblijven.'

Auteur: Karlijn Raats

Van het beste natuurgrasveld van Nederland naar hybride

Mario Spaans (Feyenoord): 'De eisen van het topvoetbal zijn veranderd'

Spaans is sinds 2022 fieldmanager van De Kuip. De voormalig hoofdgreenkeeper werd aangesteld vanwege zijn specialistische kennis en geeft leiding aan een team van acht medewerkers. Waarom de overstap naar hybride, terwijl het 100% natuurgras in De Kuip jarenlang tot het beste veld werd verkozen? 'De wens kwam vooral vanuit de spelersgroep en de technische staf,' zegt Spaans. 'Tien jaar geleden was een goed natuurgrasveld genoeg,' zegt Spaans. 'Maar vrijwel alle clubs in de Eredivisie spelen inmiddels op hybride. Spelers trainen erop, spelen erop en merken het verschil. Dan kun je niet achterblijven. Afgelopen winter merkten spelers bovendien dat het natuurgras in natte periodes zachter en zwaarder werd. Met het Grassmax hybride systeem creëer je meer stabiliteit, zonder het karakter van natuurgras te verliezen.'

Tijd

Spaans: 'Vrijwel alle fieldmanagers weten hoe

ze een veld moeten onderhouden en wat daarvoor nodig is. Doordat clubs meer investeren, mede dankzij de stimulerende rol van de KNVB, worden de kwaliteitsverschillen steeds kleiner.' Spaans: 'Wij keken natuurlijk als Feyenoord al langer naar hybride, maar door een druk evenementen programma in de zomer was het niet praktisch om hybride te installeren. Nu club en stadion een zijn geworden, is dat makkelijker te realiseren. Verder was de sneeuw van de afgelopen winter echt wel een eyeopener om de stap naar hybride te maken.'

Uitdagingen

Het bestaande natuurgrasveld is behouden en tijdens deze zomerrenovatie voorzien van het Grassmax-systeem. Volgens Spaans staat binnen drie jaar een volledige renovatie van het speelveld gepland. 'Dan gaat alles eruit, tot en met de drainage, en bouwen we het veld volledig opnieuw op.'

De laatste grote renovatie dateert uit 1994. 'Door de eerdere plannen voor een nieuw stadion werden investeringen uitgesteld. Nu duidelijk is dat we hier nog minstens tien tot vijftien jaar doorgaan, zijn die plannen weer opgepakt.' Volgens Spaans voldoet vooral de opbouw van het veld niet meer aan de huidige eisen. Daarnaast zorgt een in 1994 aangebrachte *fibre sand*-laag voor een slechte waterdoorlatendheid, waardoor graswortels daar moeilijk doorheen kunnen groeien. Om dat te verbeteren zijn we destijds gestart met jaarlijks door de *fibre sand*-laag heen te prikken met de Verti-Drain, waarna de gaten werden opgevuld met vuurgedroogd zand. Spaans gebruikt sinds enkele jaren een TopChanger, die onder hoge druk water en zand in de bodem injecteert. 'Daarmee wordt de harde laag doorbroken. Dit verbetert de afwatering en zo kunnen wortels zich beter ontwikkelen.' Spaans: 'Ik heb een voorkeur voor de TopChanger, omdat je daarmee het risico

minimaliseert dat je de ondergrondse infra beschadigt.'

Open overlegcultuur

Samenwerking ziet Spaans als een belangrijke succesfactor. 'We hebben een open cultuur binnen ons fieldmanagementteam en met de technische staf en spelers. We overleggen vanuit respect en waardering met elkaar. Als zij aangeven wat prettig voelt, nemen wij dat mee in ons werk. Wij geven ook aan wat wij nodig hebben.' Die afstemming is dagelijks zichtbaar, zo ook tijdens dit interview. Voor de aanstaande oefenwedstrijd komt de teammanager langs om samen met Spaans de kwaliteit van het veld te beoordelen. Daarbij worden zowel de grasmatten als de meetgegevens gecontroleerd. Spaans en zijn team meten onder meer de hardheid, schokabsorptie en energieruggave, terwijl een gripmeter bepaalt of het veld voldoende grip biedt, eigenschappen die essentieel zijn voor de spelers.

Cultuur

Op verzoek van de stadiondirectie is ervoor gekozen het huidige veld nog een seizoen te behouden. Daarvoor kreeg het een uitgebreide zomerrenovatie, waarbij de grasmatten werd afgefreesd met de Fieldtopmaker, bezand, doorgezaaid, bemest en voorzien van de hybride Grassmax-vezels. Doorgaans wordt een hybride BVO-veld tot ongeveer 18 centimeter ingeprikt. Spaans heeft hier gekozen voor een vezel die 'slechts' tien centimeter diep is ingeprikt: *shallow*

stitching. Spaans: 'Als ik dieper laat stitchen, loop ik de kans dat ik in de *fibre sand*-laag prik en daar we volgend seizoen weer gaan herbezoden en opnieuw hybride aanbrengen willen we die laag juist laten zitten totdat de volledige veldrenovatie gaat plaatsvinden. Nu kan ik de laag boven het *fibre sand* met de hybride vezels afschrapen, afvoeren en opnieuw opbouwen. Doel is om vervolgens in '28 de volledige constructie te verwijderen tot en met de drainage, waarna de onderbouw opnieuw wordt opgebouwd volgens de huidige eisen en het veld wordt voorzien van nieuwe zoden, waarna opnieuw het hybride systeem wordt ingeprikt,' vertelt Spaans. Volgens hem wordt dit waarschijnlijk de jaarlijkse werkwijze om de hoogste veldkwaliteit te combineren met intensief gebruik door het drukke competitieschema en de vele evenementen. Ook de trainingsvelden ondergaan jaarlijks een vergelijkbare Fieldtopmaker-zomerrenovatie, maar wel met behoud van hybride.

Spaans probeert op allerlei fronten vooruit te kijken. Dat zie je niet alleen terug in de keuze voor hybride, maar ook in de manier waarop hij bemest, zijn machinepark vernieuwt en de complete renovatie van 2028 voorbereidt. Naast de overstap naar een hybride veld is ook het bemestingsprogramma aangepast. Spaans: 'Dit jaar zijn we overgestapt op vloeibare bemesting van Volt, vergelijkbaar met het Consolidate-programma uit Engeland. Na positieve ervaringen op het trainingscomplex 1908 is de aanpak nu ook ingevoerd in De Kuip.' De voedingsstof-

fen worden direct door de plant opgenomen. Door wekelijks te bemesten, blijft het gras sterker en gezonder, waardoor de grasbezetting constanter blijft. Bovendien blijft de toplaag schoner, wat de zomerrenovatie eenvoudiger en goedkoper maakt. Dat levert winst op voor de veldkwaliteit, het milieu en een kostenbesparing.'

Doel is om vervolgens in '28 de volledige constructie te verwijderen tot en met de drainage

Verduurzaming

De Kuip zet ook stappen op het gebied van verduurzaming. Dit jaar worden de zes benzineaangetrokken cirkel- en kooimaaimachines vervangen door elektrische modellen van Dennis. 'We hopen er binnen zes weken mee aan de slag te gaan,' zegt Spaans. De keuze is mede gebaseerd op positieve ervaringen van collega's van andere BVO's. 'Elektrische machines zijn stiller, stoten geen uitlaatgassen uit en verbeteren zowel de werkomstandigheden als de duurzaamheid van het onderhoud.'

Voor Spaans draait de overstap naar het Grassmax-hybridesysteem uiteindelijk niet om afscheid nemen van natuurgras, maar om het toekomstbestendig maken van een iconische grasmatten. 'We blijven werken met natuurgras, alleen verbeteren we de speelkwaliteit, met name in de winterperiode. Je kunt niet in de toekomst kijken, maar met investeringen in de veldopbouw, nieuwe onderhoudstechnieken, duurzame machines en een intensieve samenwerking met de technische staf wil De Kuip in elk geval de komende jaren blijven voldoen aan de hoogste eisen van het topvoetbal.'

Inprikken kunstgras hybride vezel in veld van De Kuip

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!